

- перегляд пільг, надання яких є необґрунтованим, та вжиття заходів щодо їх скасування;
- впровадження програм поетапної заміни пільг, що виконують функцію соціальної підтримки вразливих верств населення, адресною допомогою [5, с. 187–191].

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України. [Електронний ресурс]: Закон України від 03.12.2017 № 4495-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
2. Ясеновська Т.Б. Історія становлення оподаткування в Україні / Т.Б. Ясеновська // Фінансова система України. Збір. наук. праць. Серія «Економіка». Випуск 15 – Острог: Вид-во нац. ун-ту «Острозька академія», 2011
3. Сіташ Т.Д. к.е.н. Непрямі податки в податковій системі України / Т.Д. Сіташ // Податкова система України. – Вид-во: Київського національного торговельно-економічного університету, 2015
4. Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.; за ред. В.Г. Баранової. Податкова система: Навчальний посібник – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.
5. Воронкова О.М. Податковий менеджмент в Україні: особливості, проблеми, перспективи: монографія. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2012 – 391 с.

Суліма Є.

студентка;

Корягіна Т.В.

доцент,

Університет митної справи та фінансів

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

На сьогодні податки є однією з найактуальніших тем в економічному та соціальному житті України, так як оподаткування є головним джерелом фінансування держави. Без достатнього розвитку податкової системи країна не зможе нормально функціонувати і розвиватися. Також сучасний рівень економіки України потребує запровадження заходів з вдосконалення податкової системи для діяльності всього народного господарства.

Податки – це об'єктивне суспільне явище, тому при побудові податкової системи слід виходити з реалій соціально-економічного стану країни, а не керуватися побажаннями, хоч і найкращими, але нездійсненними. Саме тому побудова чіткої податкової системи – це одна з головних умов ефективного функціонування економіки і фінансів, оскільки через податки здійснюється найтісніший зв'язок між державою і юридичними та фізичними особами щодо формування, розподілу й використання їх доходів.

По-перше, потрібні зміни у податковому регулюванні (зміна елементів одного або декількох податків у взаємоузгодженому механізмі) з метою здійснення дискреційного впливу держави на динаміку соціально-економічних процесів доцільно реалізувати за допомогою наступних заходів:

- забезпечення дієвості існуючих засобів податкового стимулювання економіки, оскільки традиційні інструменти не спрацьовують через адміністративні бар'єри. Так, упродовж економічної історії України зниження ставок податків (ПДФО у 2004–2006 рр. з 15 до 13 %; податку на прибуток підприємств з 25 % у 2010 р. до 18 %; з 2014 р. +1,5% військовий збір), надання податкових пільг різним галузям/регіонам, відмова від прогресивної системи ПДФО в 2004 та 2015 рр., яка вважається більш справедливою, не позначилося детінізацією економіки та/або мультиплікативним розширенням інвестиційно-інноваційного процесу;

- зміна існуючого механізму оподаткування прибутку підприємств для відновлення інвестиційно-інноваційного процесу. В умовах високої вартості кредитних ресурсів та обмеженості іноземних інвестицій, єдиним джерелом фінансування розширення діяльності є власний прибуток підприємства. Критичний стан основних засобів зі ступенем зносу на кінець 2014 р. у 83,5 % вимагає безпрецедентних заходів. Одним з таких може стати добровільний перехід на модифіковану естонську модель оподаткування розподіленого прибутку/податку на виведений капітал, яка покликана одночасно вирішити ряд поточних викликів:

- 1) активізація внутрішнього інвестиційного ресурсу як передумова залучення зовнішніх інвестицій – звільнення від оподаткування реінвестованого прибутку доцільно апробувати для невеликих платників, що за попередній звітний (податковий) рік сплатили податку на прибуток обсягом менше 1 млн. грн. (тут і далі – умовна величина, розрахунок потребує додаткової ґрунтовної аналітики);

- 2) убезпечити бюджет від втрат податкових надходжень – у випадку, коли протягом 3-х років розподіл прибутку не здійснюється, то 5 % задекларованого прибутку вважатиметься умовно розподіленим та підлягатиме сплаті до бюджету. Розширення надходжень до бюджету, як очікується, відбудеться також за рахунок ПДВ та податків із заробітних плат. Компенсатором у перспективі можуть виступити акцизні та майнові податки;

- 3) забезпечити економічну привабливість переходу зі спрощеної системи оподаткування на загальну – серед інших (дивіденди, контрольовані операції трансфертного ціноутворення, позики, роялті, виплати неприбутковим організаціям та ін.) до умовно розподіленого прибутку прирівняти платежі на спрощенців, щоб уникнути перетоку капіталу;

- 4) спростити адміністрування, облікову політику та документообіг;

- 5) при запровадженні нової моделі оподаткування прибутку підприємств необхідно врахувати наявні суми переоплат за цим податком та не погіршити стан збиткових підприємств – питання відкриті. Тим часом чистий (збиток) великих та середніх підприємств за 2013-І кв. 2016 рр. перевищив 1 трлн грн.

По-друге, податкове адміністрування. Серед останніх успішних ініціатив були гармонізація бухгалтерського та податкового обліку з коригуванням на невелику кількість податкових різниць (їх кількість зменшена з 29 до 3-х), запровадження системи електронного адміністрування ПДВ та акцизного податку з реалізації пального. Наступними кроками можуть стати:

- підвищення ефективності адміністративного оскарження дій податкових органів через запровадження однорівневої процедури;
- спрощення податкових декларацій та звітності, документообігу з використанням інвойсу;
- узгодження податкових баз, об'єднання звітності та платежів в один податок на заробітну плату;
- електронізація спілкування платників податків з фіскальними органами, зокрема, завдяки максимізації використання online-сервісів та розширенню функціональних можливостей «Електронного кабінету платника податків» для зручності користувачів;
- поступове удосконалення контролю використання та розширення сфери застосування реєстраторів розрахункових операцій (касових апаратів) із здешевленням вартості їх обслуговування;
- вдосконалення системи електронного адміністрування ПДВ, зокрема в частині зменшення обсягів заморожування оборотних коштів через запровадження фінансово-банківської гарантії, посилення дієвості процедури скарги на постачальника за не реєстрацію або несвоєчасну реєстрацію податкової накладної через збільшення штрафів з 50 до 70 % суми ПДВ (або навіть п'ятикратно), подовження термінів можливості реєстрації податкових накладних з 180 до 365 днів, прозорого формування єдиного реєстру заявок на відшкодування ПДВ. Для зручності користувачів рух коштів на ПДВ – рахунку має бути максимально доступним та зрозумілим;
- модернізація роботи митниць. Створення інституту уповноваженого економічного оператора дозволить пришвидшити митні процедури і спростити формальності, встановивши новий формат взаємодії між митними органами та бізнесом. ДФС розробляє зміни законодавства щодо впровадження норм NCTS (New Computerized Transit System) – загальноєвропейської комп'ютеризованої системи управління транзитними вантажами, розробленої для електронного документообігу.

У сфері податкового контролю необхідно:

- вдосконалення ризик-орієнтованої системи податково-митного контролю для уникнення суб'єктивного людського фактору. Зменшення кількості виїзних податкових перевірок одночасно відповідає інтересами держави та бізнесу з метою економії ресурсів;
- податкову амністію у формі т.зв. «нульової декларації» з подальшим застосуванням непрямих методів контролю відповідності доходів та витрат фізичних осіб доцільно поширювати на всіх громадян у середньостроковій перспективі, але тільки після успішної апробації механізмів на державних службовцях, правоохоронцях та суддях;
- посилення боротьби з митними правопорушеннями та контрабандою. Контрабанда залишається одним із найбільших викликів для фіскальної служби. Для повного вирішення такої проблеми замало дій лише прикордонної чи фіскальної служб. Для ефективної протидії митним правопорушенням потрібно об'єднати зусилля всіх органів влади, особливо правоохоронних та місцевої влади;

- інтеграція митних та податкових баз даних в єдину базу з метою перенесення уваги фіскального контролю інспекторів від процесу безпосереднього перетину митного кордону на пост-аудит для відслідковування повного ланцюжку руху поставок товарів до кінцевого споживача. Означене покликане зменшити час митного оформлення з прискоренням товарообігу та істотно підвищити ефективність контрольних заходів податкових органів.

На рівні платників слід активно протидіяти агресивному податковому плануванню удосконаленням процедур контролю трансфертного ціноутворення відповідно до міжнародних тенденцій – запровадженням нового трирівневого формату звіту, налагодженням автоматичного обміну податковою інформацією між податковими органами іноземних держав, а також поступовою лібералізацією валютного законодавства України. Запровадження правил стосовно контрольованих іноземних компаній є дискусійним та доцільним лише для великих держав, на кшталт США.

Список використаних джерел:

1. Орлюк О.П. Фінансове право. Академічний курс: Підручник / О.П. Орлюк. - К.: Юрінком Інтер, 2010. – 808 с.
2. Ю. В. Касперович. Відділ фінансової безпеки. – (Податкові механізми відновлення соціально-економічного розвитку в контексті реформи 2016 року; № 74, Серія «Економіка»).